

הנודר מן הדבש, מותר בדבש תמרים, שסתם דבש בלשון בני אדם, הוא דבש תמרים.

הנודר מן החומץ, מותר בחומץ סתוניות, שסתם חומץ, הוא יין שהחמיץ.

הנודר מן הכרישין (כרתי) — מין ירק הדומה לבצל, מותר בקפלוטות, שאמנם הם מין כרישין, אבל הואיל ויש להם שם בפני עצמם, אינם בכלל נדרו.

הנודר מן הירק, מותר בירקות השדה הגדלים מאליהם, מפני שהוא שם לוויי, שירקות השדה אינם נקראים "ירקות" סתם, אלא בשם לוויי שלהם "ירקות השדה", והנודר מירקות סתם, אינו מתכוון אלא לירקות הגינה⁽³⁾.

גמרא:

תניא: הנודר מן השמן —

בארץ ישראל, מותר בשמן שומשמיין ואסור בשמן זית.

כיון שבני ארץ ישראל אינם משתמשים אלא בשמן זית, וכוונת הנודר שם לאסור רק שמן זית.

ובבבל, אסור בשמן שומשמיין ומותר בשמן זית.

שבני בבל משתמשים בשמן שומשמיין ולא בשמן זית.

מקום שמסתפקין [שרגילים להשתמש] מזה ומזה, בין בשמן זית ובין בשמן שומשמיין, אסור בזה ובה.

עד כאן דברי הברייתא.

ומקשינן: מה החידוש בדברי הברייתא, שבמקום משתמשים בשני סוגי השמנים, אסור הנודר מן השמן בשניהם? פשיטא שכך הדין!?

ומתריצין: לא צריכא, הברייתא מדברת באופן דרובא מן חד מסתפקין [שרוב בני המקום משתמשים רק עם סוג אחד של שמן].

והחידוש הוא:

מהו דתימא [שהייתי אומר] איזיל בתר רובא [שנלך אחר רוב בני המקום], וכיון שרוב בני המקום משתמשים רק בסוג אחד של שמן, הייתי אומר שהתכוון לאסור רק סוג זה של שמן.

קא משמע לך, כיון שיש להתספק שמא התכוון לאסור גם את סוג השמן שהמיעוט משתמש בו, לכן הדין שאסור בשניהם, שספק איסורא לחומרא.

המשך דברי הברייתא:

3. כתב הר"ן: אבל הנודר מן היין, אסור אף ביין מבושל, ואינו דומה לירקות השדה, שירק השדה, מין אחר הוא, אבל יין רגיל ויין מבושל, שניהם ממין אחד.

ובתשובות מהר"ש הלוי (חיו"ד סל"ב) התיר

ט"ו).